

SLOGA

»Sloga« jabi — nesloga tlače — toraj slojimo se!

„Sloga“

izhaja vsak prvi in tretji četrtek meseca, ter velja po pošti prejemnik, ali na dom pošiljana skupaj z „Goriškim Vestnikom“

za vse leto gld. 1.80
 „ pol leta — 90
 „ četrta — 45

Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina.

Posamične številke po 6 kr., dobivajo se v Stolni, Semeniški in Šolski ulici.

Upravništvo in uredništvo: Moravljeva ulica, štev. 22.

„Sloga“

prinaša ozvanila na četrti strani od katerih se plača za štiričetno peti- vrsto po 7 kr., če se jedenkrat tiskajo; po 6 kr. če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiskajo.

Za celoletne oglase po pogodbi.

Dopisi pošiljajo se uredništvu; reklamacije in naročila upravištvu.

Nefrankovana pisma so zavrnjena.

Rokopisi se ne vračajo.

Našim naročnikom!

Ker se kljub vsem našim pozivom mnogi naročniki ne spomnijo, da so zaostali z naročnino, pozivamo sedaj zadnjikrat take odjemnike, da zadosté svoje dolžnosti.

Kdor do konec meseca ne poravná svoj dolg, tirjali ga bodemo po imenu v listu.

„Sloga“ postane po novem letu, ko preide v druge roke, tednik, zaradi česar želimo imeti čiste račune.

Pangermanska ideja.

Dunajski in drugi velikonemški listi, koji i v najljubnejših slovenskih in sploh slovanskih manifestacijah zapazijo strašno panslavistično propagando, nimajo niti besedice za ukor pangermanskega izgreda, kojega je zagrešil na Dunaju na kongresu nemških prirodoslovcev in zdravnikov po vsenemškem duhu omamljeni pangermanski profesor. Vsenemški profesor v Lipskem, tajni svetnik Wislicenus, držal je namreč na Dunaju 28. septembra na svečanem banketu prirodoslovcev govor, koji je bil navdihnjun z pravim velikonemškim duhom.

„Mnogokrat se je že govorilo“, rekel je omenjeni pangermanski apostel, „o razliki med Nemci in Avstrijci. Dopustite zdaj človeku, čegar največja ljubezen je njegov narod, da se upre in protestuje temu nazoru in vas vse, koji pripadate našemu narodu, prosim, v bodoče ne delati več te razlike, temveč pripomorate, kako bi našli obliko, v kojoj bi se nemško cesarstvo več ne imenovalo Nemčija. Mi smo v cesarstvu samo del, na vsak način le del, v kojem je, hvala Bogu, zbrana največja moč naroda, ali nemško cesarstvo ni Nemčija. „Nemčija je prav za prav tako velika, kakor se daleč čuje nemški jezik“.

Prisotni, mnogostevilni avstrijski učenjaki so burno priterjevali tej glorifikaciji fanatične vsenemške ideje in konečno zaozirali davorijo „Die Wacht am Rhein“.

Mi bi niti ne spominjali cele te zadeve, ker take velikonemške manifestacije so na Dunaju na dnevnem redu, ako bi ta ponovno ne dokazala, kako žalostne posledice je rodila germanizatorska politična vlada. Zato zasluži i ta dogodek na dunajskem kongresu največjo pozornost. Nehote se nam stvari uprašnje: Kam će to dovesti? Narodna napetost žuga uničiti zadnji ostanek političnega poštenja, a na pol poti smo v tem obziru že dospeli. Načelo, da moramo ceniti in spoštovati vse narodnosti, uvažavati njih vrline, kajti samo v dostojnem spoštovanju pojedinih narodnostij leži moč in jakost države, odstopilo je mesto v naše monarhiji jednostranskemu tolmačenju narodnosti, kar je pa za obstoj države najnevarnejši prikazen. Pesen „Die Wacht am Rhein“, koja se je pela pri tej demonstraciji, naj bo še tako melodična in krasna, je v Avstriji nepatrijotična in protidinstasična — da izdajalska, kakor Garibaldijeva himna.

Naglasovanju narodnega čutstva se ne more ugovarjati, dokler gre za domovino, ali ono postane kaznjivo, ko prestopi strogo določene meje. A na to je profesor Wislicenus očitno v svojem govoru pozval vse avstrijske Nemce; pozval jih je, da čvrsto pristanejo na velikonemški duh, kojemu je glavna težnja, da mnogojezična Avstrija postane čisto nemška država.

Zgodovina dokazuje, da nabeđen izo brazen narod, izvzemši Madjare, ni tako neznošljiv in pullepen za ptajimi zemljami, kakor so Nemci, kar javno potrduje nasilno preganjanje Lužiških Srbov in Poljakov. Na Nemškem obstoji cela književnost, koja zahteva v imenu vsenemške ideje, da se nemška država ima razširiti tako daleč, dokler se čuje, kakor je rekel Wislicenus, nemški glas.

Da to dokažemo z nekoliko primeri, navedemo iz knjige „Österreichs Zukunft“ te lapidarne izreke: „Benečija je pripadla Italiji, a nemška Avstrija spadala bo Nemčiji z pomočjo večne pravice ljudstev, koja je več vredna kakor pravice, koje so napisala vlade na papir in na pergament“.

V drugi knjigi „Der Zerfall Österreichs“ naglasuje se neizogibna propast Avstrije, po kateri bi ostale samo te-le države: Nemško, Rusija, Italija in nekaka Podunavska država, od kojih dobi Nemčija nemške pokrajine. „Da prištevamo“, pravi pisatelj tega pamfleta, „med nemške pokrajine tudi Češko in Moravsko, to bodo nam opočitali samo oni fantasti, koji ne zapopadejo bodočnosti naše nemške države“. Dalje se dokazuje, da se nemška jedinstvena država nikdar in nikakor se sme odreči svojim naravnim pozicijam ob Adriji, dakle i Primorsko z Istrijo mora ostati posest Nemčije.

Butalno se i veli v brošuri: Avstrijsko-pruski odnošaji in njih napačna razumitev: „Bil bi čuden prizor, ko bi se nemški Avstrijanec, pripadnik slavnega, velikega kulturnega naroda nemškega, v slučaju, da preli pogibilji brodu Avstrije, obupno prolat kotlarščeku, Hrvatn ali madjarskemu ciganu, ali da bi raje umrl, kakor da bi stopil na veliki nemški admiralski brod in tako rešil srečo svoje.“

Navedemo naj še brošurico „Neue Ziele, neue Wege“, ki je izšla to leto v Lipskem. V njej se kaže: „Nemško cesarstvo, kojemu od prejšnje Nemčije manjka gotovo še 5000 štirjaških milj in 20 milijonov prebivalcev, ni še nemško cesarstvo in današnjim Nemcem je geslo: „Njegova domovina mora biti večja“. Na drugem mestu pa veli: Hoćemo li se ogibati ali samo odgoditi odločilni boj z Slovani in Tartari, da bo prepozno, tedaj naj se vsi Nemci za časa izselé v Brazilijo in tam osnujete Novonemčijo; kajti stara domovina postala bo za par decenij satrapija ruskega carstva.“

To pomeni „vsenemška ideja“, koja je povečeval Wislicenus na kongresu nemških prirodoslovcev na Dunaju: dozidati nemško carstvo, osnovano na krvi in na telesih celih slovanskih narodov, kakor Litavec, Polabec, Pomorancev, Braniborcev, Lužičanov, Čehov, Slovakov, Slovencev in Hrvatov. Ni tedaj čuda, da Slovenci in Hrvati ne morejo biti prijatelji pruskega zaveznika, da so se mladočeški poslanci v delegacijah izjavili proti alijanci z nemškim sosedom, in da se odločno borimo proti germanizatorskim težnjam avstrijskih Nemcev, navdahnjenih z vsenemško idejo Wislicenija!

Pred nekaterimi dnevi prijeli smo razpravo „Weder Kommunismus noch Socialismus“. To v gospodarstvenem obziru jako zanimivo razpravo spisal je glasoviti nemški ekonom Karl Jentsch, in bi ne imela nič opraviti z „pangermansko idejo“, ako bi se v predzadnjem poglavju: „O zemlji za naselitev in o tem kaj mora biti naša glavna svrha in zvananjji politiki“, zopet ne razpravljale velikonemške težnje in želje.

Potem ko je pisatelj v prejšnjih poglavjih dokazoval, da je selitev ljudstva edina pomoč, ako se hoće ljudsko blagostanje rešiti, vpraša v predzadnjem oddelku razprave: „Ali kde se dobi zemlja za naseljavanje? Kam v Evropi naj prenesemo našo moč, ki nam preostaja? Nemčija, Belgija, Italija so prenapolnjene; položaj Nemčije postaje vsaki dan bolj kritičen; temu potreba je pridati še pogibelj, koji rase neprestano, pogibelj ruskega navala, koji bi Evropo z pomočjo dinamita vrgele nazaj v čase Tamerlana“. Silno natjno je toraj, da Nemčija preliti napad Rusije na zapad in Jentsch vidi za to edino sredstvo: naval Nemčije na Rusijo. To sredstvo spozna tudi zakonito, ker je Rusija prevec barbarški in nemoralen narod, da bi mogla zahtevati take obzire, kakor drugi evropski narodi.

„Rusija“, vseoblastno pravi pisatelj, „za nas nikakor ni neodvisno cesarstvo, ona je za nas to, kar so bile v starih časih slovanske zemlje od Ina do Labe, to se pravi pokrajine, koje so nam od prirode odredjene za naselbine“. Pruski napetnež potem razvija to bedasto teorijo, trdeč, da vsa današnja ruska prosveta prihaja le od nemških naseljencev in podaje strahovito sliko o barbarstvu, v koje bi bil utopljen ruski narod. „Poživnčen, propaden, glada umiroječ v najrodovitnejših zemljah Evropejskih.“

Ruski je narod pokazal, da ni sposoben za obdelovanje zemlje, on mora svojo mesto odstopiti Nemcem; ruski narod peša radi pomankanja omike, a Nemčija se zadržuje radi preobilne olike. Na celim svetu ni dveh narodov, da bi eden drugega popolnovala in dovrševala, kakor so Nemci in Rusi. Na to modrovanje predlaga Jentsch, naj se, da se ruski narod spopolni in dovrši, siloma naseli v Rusijo 10 milijonov Nemcev. Nemška diplomacija ima dolžnost izazvati v celej Evropi mržnjo na Rusijo in uresničiti njegov

predlog. Vsi evropski narodi naj si zedinijo in pozovejo Rusijo, naj dopusti naseljavanje, naj svoja vrata odpre desetim milijonom Nemcev, poslancem in nositeljem današnje izobraženosti. Rusija bo morala odjenjati, ker njej je skoro nemogoče v Evropi vojskovati se, ako ne najde zaveznikov, da bi jo podpirali. Treba je dakle jednostavno zaprečiti, da ne najde zaveznikov in to je mogoče, kajti tudi Francozka ne bo, v zlic vsem bučnim dokazam prijateljstva, niti z mezinem mignila, da bi pomogla Rusiji, ker Francozka mora gledati na svoj lastni prid in dobiček: da se sporazumi z Nemčijo. Proč toraj z praznim strahom in prazno lajazen, pa bo Rusija hitro odstopila nemškim naselbinam Sibirijo in ves iztok, koja zemljišća so mnoga dragocenejši, kakor mala Afrikanska, za koje se Nemčija toliko trudi in še več žrtvuje.

To je v velikih potezih osnova g. Jentscha, koja razvija v svojej knjigi na široko in debelo z zgodovinskimi črticami, z številkami in z navodi in koja je nov dokaz, da Nemci ne tuhtajo drugega, nego sredstva in poti, kako bi več narodov podjarmili in germanizovali. Ali ne boš kaže pilal, nemški Mihel, do sem in naprej niti koraka ne!

Shod zaupnih mož v Celovcu.

Katoliško polit. in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem je sklicalo shod zaupnih mož v Celovcu na dan 24. m. m., na kateroga je prišlo okolo sedemsto rodoljubov iz vse Koroške in nekoliko gostov iz Stajerskega, Krajskega in Primorskega. Zborovanje začelo se je ob 3. uri popoldne ter je trajalo do šestih zvečer. Po nagovoru družtvenoga predsednika Gregorja Einspielerja govoril je Filip Kandut, obč. tajnik v Smilčlju pri Piberku, o sedanjem političnem položaju in narodnih terjatvah ter je v jedrnatem, s pikrimi ter drastičnimi opominjmi zasoljenem govoru opisal vse nedostatke v šoli in v uradih državnih, političnih, sodnih, davčnih, železniških in poštah; bičal je i preziranje slovensčine pri pobiranjih „krvnega davka“ pri vojaških naborih in kontrolnih shodih vojakov; konečno je dokazal nekoristnost kmetijske družbe na Koroškem ter utemeljil tri resolucije in sicer 1. gledé šolskih razmer na Koroškem, katere se gledé pouka v slovensčini za slovenske otroke niso zboljšale in ustanovitev šol s slovenskim poučnim jezikom; zahvaljuje se državnemu poslancu dr. Gregoru in sploh vsem slovenskim državnim poslancom. 2. Shod s priznanjem odobrava odlok ministertva notranjih zadev, s katerim se je načelno rešilo slovensko uradovanje občinskih zastopov s političnimi oblastmi, ob enem pa pričakuje za gotovo, da se bode v isto jasnostjo in odločnostjo tudi zaukazalo in izvrševalo slovensko uradovanje po drugih oddelkih državnega upravištva, to je pri davkarstvu, sodništvu, železnicah in poštah. 3. Isti shod obžaluje postopanje koroške kmetijske družbe, katera ne skrbi v dovoljni meri za pouk slovenskih kmetov v gospodarstvenih zadevah, dasi ima na razpolaganje izvrstnega strokovnjaka, slovenskega jezika zmožnega, kateri je od vlade subvencioniran v ta namen, da ga rabi kmetijska družba posebno za pouk po slovenskih pokrajinah. Ob enem izražá imenovani shod misel, ali bi ne kazalo ustanoviti za koroške Slovence posebno kmetijsko družbo s slovenskim značajem. Te resolucije so bile vsprejete jednoglasno z burnim pritrjevanjem.

Na to je g. Gregor Einspieler pojašnjeval organizacijo stranke v občini s posebnim ozirom na bodoče občinske ter prihodnje delčno in državnozbornske volitve, pozivljajoč navzoče zaupne može na delo, po vzgledu nasprotnikov, kateri so zato toli močni, ker so složni in njih podpira vse uradništvo in učiteljstvo. V ta namen je klical v vrste katol. političnega družtva zlasti čestito duhovščino, kot jedino nositeljico inteligencije na Koroškem, katera naj se postavi na čelo vsem občinam, kajti s tem postane gospodar situacije ter si pridobi veljavo in ugled pri vladi, katera bode morala upoštevati in uvaževati potem i naše narodne terjatve.

Opiraje se na govore prejšnjih dveh gospodov priporoča i družtveni podpredsednik V. Legat zbranim možem, posebno pa rodoljubni duhovščini neumorno delavnost

v borbi za narodni obstanek brižnih Korošcev. Za probujanje narodne zavesti predlaga osnovanje raznih družtev: posojilnic, čitalnic, i. t. d. Nadalje pozivlje iznova ude in navzočne Slovence na strogo in dosledno izvajanje našega gesla: „Svoji k svojim“, ker s tem najpreje in najizdatnejše užugamo krutega tlačitelja in sovraznika svojega! Kot četrti govornik je nastopil Valentin Podgorec, prefekt v celovškem Marijanišču, ter je v obširnem, strokovnjaški sestavljenem govoru opisoval vzroke naše narodnogospodarske bede, naraščanje državnih dolgov in davkov, krivo tolmačenje namena in sredstev za uravnavo valute in zboljšanje kmetškega stanja itd. ter konečno podal nekoliko navodil za premaganje opisane občne narodnogospodarske propasti. Za tem govornikom oglašali so se nekateri predlagatelji posamičnih nasvetov bolj lokalnega koroškega značaja in po trournem živahnem razgovorjanju o narodnih potrebščinah zatiranih Slovencev na Koroškem sklenil je predsednik skod zaupnih mož.

Ob 7. uri zvečer pričela je slavnostna beseda na proslavo osemdesete rojstvene obletnice pok. Andreja Einspielerja in ob jednom slovenskega škofa Antona Slomšeka. Te svečane besede se je udeležilo okolo 2000 oseb iz vseh stanov in slojev slovensko-koroškega prebivalstva iz vse dežele. Med njimi je bilo mnogo od mod došlih gostov med katerimi je bilo četrvero svečnikov iz stajerske pokrajine, troje duhovnikov iz ljubijanske škofije in dva duhovnika iz goriške nadvladikovine. Glasbeni del slavnostnega vspeoda izvrševal je, ker je bilo vojaški godbi zabranjeno sodelovati, orkester „Koroške nacionalne kapele“, kateri je igral većinoma slovanske skladbe, koje mu je naložil slavnostni odbor. Petje pa je prevzelo pevsko društvo „Lira“ v Kamniku. Obširni vspeod slavnostne besede se je izvršil okolo polnoći, a gostje, zlasti posvetni, so ostali na lici mesta do ranega jutra. Drugo leto priredi družtvo stoletnico Urbana Jarnika, o kateri priliki se uzida na njegovi rojstveni hiši spominska plošća.

Demonstracije v Istri.

V seji državnega zbora dne 24. oktobra bile so dogodbe v Piranu predmet splošne pozornosti. Za generalno razpravo o kazenskem zakonu se ni nihče zanimal; vse je govorilo samo o Primorskih homatijah. Levčičarski poslanci so se z vsó odločnostjo potegovali za Italijane. Slovanska koaliciija je v začetku nameravala staviti nujni predlog gledé te zadeve, pa je po daljšem posvetovanju to namero opustila in se zadovoljila z Spinčičevo interpelacijo, katera je, kakor i ona poslanca Kluna v ravno tej zadevi obujala največjo pozornost.

Interpelacija

poslanecv Spinčiča, Alfreda grofa Coroninija in drugov na c. kr. ukupno ministerstvo se glasi v doslovnem prevodu:

„Več kakor dva tedna že se čitajo naime v primorskih časopisih agitatorični in provokatorični članki, kakor i protesti istrškega in tržaškega deželnega odbora, mestnega magistrata tržaškega in več občinskih zastopov istrskih proti naredbi c. kr. prizivnega sodišća tržaškega, katero je izdalo, kakor se govori, vsled odloka c. kr. ministertva, in po kateri naredbi se inadó znameniti dosedajni le italijanski nadpisi na zgradbah c. kr. okrajnih sodnij v onih sodniških okrajih Istre, v katerih prebivajo Italijani in Hrvati, odnosno Slovenci, z italijanskimi in hrvatskimi, odnosno slovenskimi napisli.

Taki članki in protesti, objavljeni brez zapreke po časopisih, moradi so barem v enem delu stanovnikov nekaterih mest neko zdražbe izazvati in istinito so tudi provzročili obžalovanja uradne demonstracije.

To se je dogodilo posebno v Kopru in v Piranu.

V Kopru, kjer je bila dne 14. t. m. občinska seja, pri kateri so sklenili protest proti omenjeni naredbi višjega deželnega sodišća, vsprejelo je izidše mestne svetovalce kakih 50 oseb z klici „Viva l'Istria italiana“, „Viva la Lega nazionale“, „Viva l'Italia“, „Viva l'Italia unita“. Ti klici so se ponavljali pred stanovanji odličnih mestnih svetovalcev, med tem ko se je lupalo po vratih stanovanj neklih Hrvatov in Slovencev, ter

se je pred temi razgrajalo in kričalo: „Fora i scivi“, „fora il partito croato“, „fora i Croati“!

Ravno isti večer obdržavala se je tudi v Piranu že prej naznanjena in po časnikarskih člankih izjavljena seja občinskega zastopa, v kateri se je takodjer zaključilo protestovati proti omenjeni naredbi c. kr. višjega deželnega sodišča. Ravno se je po navseti nekotnih časniških člankov ter prešlo po vestih listov „od besed k dejanjam“; korakalo se je po ulicah pevaje neke pesmi in vikaje neke vsklike; napravilo se je sploh tako veliko, svečano in slavnostno demonstracijo, da se enake ne spominja od 1848. leta sem.

Potem ko se je — zmerom po vestih časopisov — snela tabla se samoitalijanskim napisom raz poslopja c. kr. sodnje v Piranu, izjavila je tamošnja občina c. kr. oblastnjakom, da ne more prevzeti odgovornosti za uzdrževanje miru in nastali so taki neredi, da se je moralo tje poslati vojništvo. Po učerajšnjih (23. oktobra) poročilih dunajskih listov dogodili so se v noči med nedeljo in ponedeljem tega tedna izgrede, vlačila se je namreč mnogoštevilna množica ljudstva okolu ter kričala „Doli s Slovani“, katera se je vrgla proti finančnim stražnikom slovenske narodnosti, prilomastila je v stanovanji dveh kanonikov, kjer je razbila hišna vrata, vlomila v pivnice in metala kamenje v stanovanji, podala se je potem pred sodnijo in v njo lučala kamenje. V sled te demonstracije, katera se je v terek zvečer ponovila na način, da so morali posredovati vojaki in pri kateri je župan vsled zahteve ljudstva in v imenu vladinega zastopnika obljubil, da se bodo prejšnje table s samoitalijanskim napisom na javnih poslopih izobesile, je istinito oblastnija sama v sredo (včeraj) zjutraj prej sneto samoitalijansko tablo zopet obesila na prejšnje mesto, tako da se sedaj raduje list „Indipendente“ zmage Pirancev in bo morebiti zadovoljen tudi poslanec Barzilaj, kateri je po poročilu omenjenega lista dne 23. t. m. v parlamentu v Rimu stavil o tej zadevi interpelacijo.

Na podlagi tega opisa dovoljujejo si podpisani staviti na c. kr. ukupno ministerstvo naslednje vprašanje:

1. Ali so navedene novice resnične in ako so, je
2. c. kr. ministerstvo pri volji ukreniti stroge naredbe v zaščito Slovanov (Hrvatov in Slovencev) in koncilijantnih Italijanov pred grožnjami nahujskanih italijanskih čet, v nekaterih istrskih mestih?
3. odobruje li c. kr. ministerstvo postopanje oblastnij, katere so podlegle „argumentom z ulice“ ter so dovolile, da se je prej sneta tabla s samoitalijanskim napisom zopet razobesila?

Dunaj, dne 24. oktobra 1894.

Spinčić, Alfred Coronini, Biankini, Perić, Dapar, dr. Gregorec, Krumbholz, Formánek, dr. Dwofak, Elm, dr. Kaizl, dr. Kramar, dr. Ferjančič, Březnovský, dr. Grégr, dr. Sláma, Adámek, dr. Gregorič, Čestmir Lang, dr. Dyk, Teklý, dr. Pacák, dr. Samánek, dr. Brzorád, Seichert, Kaftan, Purghart.

O dogodkih v Piranu interpelovali so tudi poslanci Klun in tovariši, zaradi pomankanja prostora to obsirno in dobro utemeljeno interpelacijo ne moremo priobčiti v doslovnem prevodu temveč samo v glavnih potezah. Utemeljujeva to interpelacijo rekel je posl. Klun: Ko so dne 18. oktobra dunajski delavci hoteli prirediti neko demonstracijo, rekel je minister, predsednik med odobravanjem zbornice, da organi državne avtoritete bodo umeli vršiti svojo dolžnost in vzdrževati mir in javno varnost ter da udušijo se silo morebitne nezakonite izgrede. Pridodal je še, da ne dovolji, da bi se z argumenti z ulice hotelo vplivati na zakonodavne činitelje. V očigled tem izjavam vidi se naravnost neverjetno, da bi se bila vlada pokazala tako slabotno nasproti Piranskim izgredek in da bi bila umaknila naredbo, kojo je izdala ona sama. Interpelantje stavijo torej nastopna vprašanja: 1) Je-li dobil Njeg. ekselencija kako poročilo o dogodkih v Piranu? 2) Je-li res, da je župan Piranski zagotovil demonstrantom v imenu vladnega komisarja, da se ugodi njihovim zahtevam ter da se zopet razobesi tabla z jedino italijanskim napisom? 3) Ako je res tako, kako more Njeg. ekselencija opravičiti postopanje vladnega komisarja, odposlanega od tržaškega namestništva, koje postopanje se po svoje slabosti dotika v veliki meri državne avtoritete. 4) Ali je Njeg. ekselencija pri volji zahtevati strog račun o postopanju uradnikov tržaškega namestništva, na koje pada vsa odgovornost na teh neyščnih dogodkih, in ali hoče odrediti, da se z vsoto odločnostjo izvrši naredba, izdana od pravosodnega ministerstva?

Minister Bacquehem je odgovoril začetkom seje poslanske zbornice dne 27. m. m. na obe interpelaciji. Minister je obsirno popisal dogodbe v Piranu in konstatoval, da je razgrajajoča množica kričaje iredentistične klice storila raznovrstna nasilstva, napadla duhovnika Legoviča in Glavina ter sodnega slugo, ki ni hotel pustiti samoitalijansko tablo na prejšnjem mestu. Župan je bil vladnemu komisarju izjavil, da neče s silo vzdržati miru. Razgrajalci so pri sodišču pobili 74 šip. Minister je svoj govor zaključil z izjavo, da

župan Piranski ni bil od vladnega komisarja pooblaščen, odpraviti dvojezičnega napisu, da pa vlada s svojo naredbo ni hotela zaliti Italijanov. Vlada obsoja izgrede, ki so se primirili, z vsoto odločnostjo in je poskrbela kar treba, da se ohrani mir in red. Pričakuje, da se bo prebivalstvo pomirilo, zakaj državna avtoriteta se bo z vsoto silo varovala. Vsa zbornica je Bacquehemov govor poslušala z največjo pozornostjo. Nejasnost celega govora je prouzročila, da so slovenski poslanci glasno murmrali in se ministru naposed smejali. Konec ministrovega govora ne ugaja italijanskim poslancem, slovenski pa grajajo, da minister z nobeno besedo ni obsodil postopanja Piranskega župana. Zadovoljen ni z vladnim odgovorom nihče. Slovenski poslanci bodo zopet interpelirali zaradi dogodb v Istri in sploh razmer na Primorskem.

Minister Bacquehem se je v petek in soboto dlje časa posvetoval z namestnikom Rinaldinjem, pravosodni minister grof Schönborn pa z predsednikom prizivnega sodišča v Trstu. Ministerski svet, koji se je sešel v soboto popoldne radi istrskih izgrede, trajal je štiri ure. Italijanski poslanci sodijo, da vlada svoje naredbe ne preklicuje, da pa nakloni Italijanom neke koncesije ter jim tako dokaže svojo naklonjenost.

Vlada je odposlala iz Trsta zopet jedno stotnjico vojakov v Piran. Tudi Koprška posadka se je pomnožila. V Piranu hodijo vsako noč vojaške patrolje po ulicah. Splošno se pričakuje, da se odpravi samoitalijanski napis in nadomesti z dvojezičnim. Zapri Piranski izgredekni so se izročili Tržaškemu dež. sodišču. Orožniki so blizu Pirana prijeli Tržaškega anarhista Roviga. V Koprso so se soboto sešli župani raznih istrskih italijanskih občin ter sklenili nekakov bombastičen protest proti dvojezičnim napisom. Izredni občni zbor Tržaške odvetniške zbornice je sklican na dan 7. novembra, da protestuje zoper dvojezične table. — Znani kolovodja iredente v Italiji, poslanec Imbricani, odposlal je predsedništvu italijanske zbornice interpelacijo o dogodkih v Istri. Seveda, on mora svoj nos vtakniti v vsako reč, akoprem ga najmanje ne briga.

V Rovinju je imel občinski svet 26. m. m. jako viharno sejo, ker gospodje zastopniki so bili silno razburjeni. Pred mestno hišo jih je pričakovala vsa rovinjska mularija z harmoniko. Dne 27. zbrala se je zopet množica mularije okolu 4. ure popoldne. Da pa se številno še bolj pomnoži, udri so proti tobačni tovarni, od koder so se vrnili v spremstvu delavk in delavcev iz omenjene tovarne. Vsa ta lepa družba dria je pred poslopje okrajnega sodišča. Razvrstivši se tu, zapela so dekleta kaj krasno njih istrsko himno. Od tu so se razšli po vsem mestu kričé: Abasso le tabelle croate! Non vogliamo le tabelle croate! Fora i foresti! Viva l'Istria! itd. Na večer so razsvetlili vse mesto in je trajalo upitje in razsajanje vso noč in še po 4. uri zjutraj so se podili pijani ljudje po ulicah. Babe so si Rovinjski neodrešenci pridobili za demonstracijo s kavo in rozolijo, kateri sti jih za „patrijo ono stran luže“ tako navdušili, da so se zbrale na kup, hodile in obnašale se nepodobno in razposajeno po ulicah ter vpile, kakor da bi jih bil Oberdankov duh obsedel, na veliko zabavo vseh gledalcev.

Na sobotni shod italijanskih županov in zaupnih mož iz Istre v Koprso se je zbralo 83 oseb, mej njimi več Tržačanov. Kaj vse se je sklenilo, ni znano, vé se le, da je bil voljen poseben odsek, kateri ima prirediti ljudski shod istrskih Karnjelov, na katerem se bodo protestovalo proti dvojezičnim napisom, demonstriralo proti Avstriji in za veliki črevelj.

Nemški in italijanski listi se strašno hudnjejo na pravosodnega ministra radi njegove naredbe, trudijo se z vsoto mogočohofistiko krivico take naredbe dokazati žugaje ministerstvu na vse mogoče načine. A vse te židovske liste je nadkrilil poljski „Przeglon“ Ta časnikarski reptil, ki izhaja v Lvovu na troške Dunajske „Länderbank“, služi vladi, se je te dni postavil na stališče zatiralcev, ter se izrekel zoper jezikovno ravnopravnost v Istri in zoper slovensko gimnazijo v Celju, češ, da je mehanično izvedenje jezikovne ravnopravnosti zoper principe o deželni avtonomiji. Na uprav klasično stališče postavil se je poljski „Przeglon“, ki se protivi dvojezičnim napisom v Istri, sklicevaje se na deželno avtonomijo. Torej zato, ker je večina deželnega zbora istrskega vsled krivičnega volilnega reda in zagrešene vladne politike slučajno v italijanskih rokah, zato bi se morala slovenska večina odreči za vse večne čase svojim pravicam in bi morala po suženjski hlapčevati manjšini? Imenovani poljski list je celo napisal lapidarni stavek: da narodna je jednakopravnost ni v soglasju z načelom deželne avtonomije.

V državnem zboru je v ponedeljek poslanec Klun s tovariši zopet interpeliral zaradi dogodb v Istri. Mej drugim se pravi v interpelaciji: V odgovoru na interpelacijo glede istrskih dogodb je minister izrekel pričakovanje, da se ne bodo več primirili izgrede. To se ni zgodilo. V Koprso so bile nove demonstracije in vladni organi so zopet kazali isto popustnost, kakor v Piranu. V interpelaciji se navajajo potem vse dogodbe, potem pa se

pravi: Slovansko prebivalstvo je doslej obdovanja vredno zmernost kazalo. A začelo je tudi mej Slovani vreti, kar je toliko bolj umevno, ko se italijanski izgredekni obnašajo proti Slovanom ekscisivno in jim groze na raznovrstne načine. Zato zaslužijo varstva oblasti, kajti homatiije bi se le poostrile, ako bi si morali Slovani sami pomoči. Zadnji čas je, da nastopi vlada z vsoto energijo zoper tiste občinske zastope in župane, ki prouzročajo izgrede. Interpelantje vprašajo ministra, če hoče postopati po določbah §§ 94, 95 in 96 občinskega reda isterskega z dne 20. julija 1863.

Ko je koncem predvčerajšnje seje drž. zbora posl. Spinčić hotel predsedniku Chlumeckemu vročiti drugo svojo interpelacijo glede istrskih dogodb, je Chlumecky ni hotel vzprejeti, češ, da je sejo že zaključil. Ko mu je Klun vročil svojo interpelacijo, je rekel nejevoljno: Kaj? Se jedna interpelacija? Stvar je jako neugodna! Člani Coroninjevega kluba so imeli v terek popoldne dolgo posvetovanje in govorili potem z Bacquehemom in Chlumeckim. Terek opoldne sta šla isterska italijanska poslanca Bartoli in Rizzi pod vodstvom Chlumeckega k ministerskemu predsedniku Windischgratzu. Kakor poroča „Slov. Nar.“, odpeljal se je v terek po noči vsled brzozavnega naročila jeden batalijon Ljubljanske posadke v Istro.

Včeraj sta zopet interpelovala poslance Spinčić in grof Alfred Coronini ministerstvo radi dogodb po istrskih mestih.

Iz Dunaja se nam poroča, da namestnik vitez Rinaldini ostane na svojem mestu, dokler se Istrane pomiri popolnoma, potem pa odstopi in pride na njegovo mesto najprej kak general, ki bo spojil v eni osebi civilno in vojaško oblast.

Naš vrtnar.

*Na prijazen, dienem vrhu
Biva dični naš vrtnar,
Mnogo nam že krasnih cvetkov
V dušni je poklonil dar!*

*V vrto vztraja in vzgaja
Dinuh raznobojnih rož,
Z njimi narod naš proslavlja,
Kiti žitje modrih mož.*

*Kiti ž njimi rod trpinja,
Z njimi lajša mu gorje,
Vsiplje jih na vsečlovečstvo,
Ker za vse ima — sreč.*

*Cvetke daleč od okolo
Znade za nje pol svetla,
Speet njih kras počeljuje,
Z njimi blaži si duha.*

*S cvetjem peštrm se raduje,
Se raduje, veselje,
V cvetju gleda vsodo svojo,
Vsodo svojo — kalnih dnij.*

*Cvetje to je vedno sveže
In ohrani večni kras,
Žel, da tega vničil mnogo
Zlobni je nesrečni — Kras!*

*Res, dokaj ga Kras je vničil
In zavil ga v temno noč,
Ki ga v vek je zagrnila —
Ognja vpalila je mož.*

*Dasi s Krasa je priplaval
Na nje strupa poln oblak,
Cvetje vse hoteč zakrtili
In zaviti v temni mrak.*

*Mrak teman ga ni zagrnil,
In vrtnarja vničil ni,
Krasne kakor prej cvetlice
V dičnem vrto nam gojiti!*

*Bog nam živi se vrtnarja,
Da goji nam dični cvet,
Bog varuj ga in ohrani
Nam na slavo mnogo let!*

Podkrajskogorski.

Domače vesti.

Cesarjev dar. Njeg. Vel. cesar podaril je iz zasebnega svojega imetka 100 gld. za popravo cerkve v Pliskovici.

Ekselencija grof Fran Coronini, deželni glavar Goriški, je bil 26. oktobra pri ministerskem predsedniku in se je izrekel zoper dvojezične napise pri sodnjah na Primorskem, ter grozil z prestopom v opozicijo. Pripeljal je tudi deputacijo poslancev Burgstaller, Rizzi in Bartoli, ki so v istem smislu govorili. Prvi je govoril tudi „o nekem južnem temperamentu Istrijanov“, zadnja dva sta se pa izjavila, da izstopita iz Coroninjevega kluba, če se naredba pravosodnega ministra o dvojezičnih napisih ne razveljavi ali če bi klub ne šel v opozicijo zoper vladu. Grof Fran Coronini se je vrnil v soboto iz Dunaja v Gorico, ker se baje noče oglasiti v parlamentu zoper dvojezične napise. Vzlic opetovanim vabilom se noče vrniti na Dunaj in govori se, da misli odložiti državnozbornski mandat. Sicer pa opozarjamo čitatelje na vest v zadnji številki „Sloge“ pod zgorujim zaglavjem.

Dr. Josip Stančič, strah goriških Lahov, se preseli z novim letom iz Tolmina v Gorico. Dobro došel!

Dvorni svetnik Šuklje baje odloži svoj mandat, ko bode rešen zakon proti pijančevanju, o katerem je on poročevalec. Najpametnejše, kar more storiti!

Osobne vesti. Pri davčnih uradih za Primorje so imenovani kontrolor Josip Kavčič davkarjem, pristav A. Zanella kontrolorjem in računski podčastnik Iv. Lacinca, pristavom.

Simon Gregoričeva slavnost. Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Prvačnici priredi v nedeljo, dne 4. novembra v proslavo Simona Gregoričeva, o priliki petdesetletnice njegovega rojstva, slavnostno veselico sé sledečim vspeodom: 1. Pozdrav prvomestnice. 2. „Nazaj v planinski raj“, — mešan zbor ugl. Hr. Volarič. 3. Slavnostni govor. 4. „Planinska roža“, — z bariton-solom, čveterospev, uglasbil Dr. G. Ipavčić. 5. Deklamacija. 6. „Doktor in njegov sluga“, burka v 1 dejanju. 7. „Pobratnja“, — moški zbor z bariton-solom, uglasbil Ant. Foerster. 8. „Osobnost in jezičnost“, veselegra v 4 prizorih. 9. „Slovenska deklica“, — mešan zbor, ugl. Avg. Leban. 10. Šaljivi dvogovor s petjem. 11. Srečkanje peterih dobikov. — Vstopnina k veselici 20 nvč. Sodež 10 nvč. Radodarnosti se ne stavijo meje. Začetek veselice ob 5 $\frac{1}{2}$ uri zvečer. Po veselici prosta zabava. Odbor vabi k obilni udležbi.

Deželni zbori bodo letos baje zborovali v januarju in v začetku februarja. Najzanimivejše bodo obravnave v predarskem deželnem zboru, kjer bode zopet posvetovanje o novem deželnoobrambovskem zakonu. Ta zbor je hotel nekaj vladno predlogo predelati, ali vlada tega neče dopustiti.

Novi domovinski zakon. Vladni načrt domovinskemu zakonu, čegar načelne določbe smo že omenili, ne ugaja vsem koaliranim strankam, zlasti močno se mu protivijo zastopniki velikih mest. Slovenski poslanci bodo pač soglasno se potegnili za vladni načrt. V narodnem oziru bo domovinski zakon mnogo koristil Slovencev prav v tistih mestih, kjer so doslej v manjšini, v prvi vrsti v Trstu, v Gorici in v Celju, kjer se ravna s slovenskimi priseljenci na nečuvon način. V Trstu ne postane noben Slovenec občan, če ni posebno inovit. Prav z ozirom na Trst bo novi domovinski zakon največjega pomena in ga smemo biti veseli.

Nadaljevalna obrtna slov. šola je, kakor vé povedati zadnji „Primorec“, dovoljena, le nekatere formalnosti bo treba še izpolniti. To se je že zgodilo ta teden, ker gospod poslanec (Kateri? Ali ne dr. Gregorič? — uređ. „Sloge“) je prišel natašé z Dunaja, da zadeva ni zakasnela. — Tako piše zadnji „Primorec“ z dne 26. m. m. na četrti strani. — Na peti strani pa priobčuje nastopno: „Ve leč. g. dr. A. Gregorič pride tedi z Dunaja, ker je treba izpolniti neke vladne zahteve v zadevi nove „Slogine“ nadaljevalne šole za obrtne učence, ki se kmalu otvori. Prve dni prihodnjega tedna se vrne zopet na Dunaj, kamor je treba pošiljati pisma, kdor česa želi od njega“. — Erkläre mir Graf Oerindur i. t. d. — To nas oprostilo odgovarjati na napade v zadnji „Soči“ in nje prvorojencu, in to temveč, ker, kdor ni z urednikom teh listov, mora se po njegovej morali uničiti z ognjem in mečem, ako pa tudi ti sredstvi ne pomagati, more se tožiti in tožiti. Mi nismo rojeni in vstvarjeni za enake maksime ter pričakujemo hladnokrvno obravnave raznih tožb, katere je proti nam naperil velenčeni gospod urednik „Soče“. Ako te tožbe nam koristite ne bodo, škodovale nam tudi ne bodo mnogo, a da se to ne zgodi tožitelju, se ne upamo trditi. Svoječasno smo se izrazili, da ne bode demo potemizovali z nikomur, tega se tudi držimo ter imamo za vsa sumničanja in podtikanja „Soče“ in „Primorca“ za odgovor le besede: „Lastna hvala smrdi!“

Tudi Goričani! Občinski svet goriški je zaključil v predvčerajšnji seji, odposlati spomenico na ministerstvo, naj bi se ščitile pravice italijanske narodnosti v šolah, pri okrožnem sodišču in pri okrajnih sodnjah. Za Boga, kaj hočete še več, ali nimate vsega, kar koli vaše razvajeno srce poželi!

Hrvatski batalijon loveev, nastanjen v Gorici, dobil je brzozavno zapoved, da mora biti vsak trenutek pripravljen za odhod v Istro. Govori se, da je dobilo tak nalog tudi tukajšnje topničarstvo.

Volilna reforma. Po dolgih posvetovanjih ministrov z zaupnimi možmi koaliranih strank, je bil storjen vevlažen sklep: pozvali se bodo deželni zbori, naj se izrečejo glede preembe volilnega reda in sicer glede ustanovitve pete kurije. Kadar se bodo izrekli deželni zbori, izdelala bo vlada svoj načrt.

„Agramer Tagblatt“ je bil pretekli teden v Gorici trikrat konfisciran in sicer v sredo že na pošti radi uvodnega članka in prvoga entrefleja, v četrtek in v petek pa v javnih lokalih na brzozavno zapoved iz Trsta. Kolikor mi poznamo patrijotično tendenco tega neustrašivega lista, kateri se vedno poteza za pravo avstrijsko idejo dali se povod zablemam od četrka in petka članki o izgredeh v Istri. Pri tej priliki bodi omenjeno, da se „Agramer Tagblatt“ v Dunajskem ministerstvu jako pridno čita, da

študira; tudi na cesarskem dvoru ima več odjemnikov ter ima veliko zaslug, da je dobil letos neko višje in imenitno mesto uradnik rojen Slovenec. Ali ne bi naši poslanci povprašali na pristojnem mestu o teh konfiskacijah?

„Corriere“ laže. V sobotnej številki navajali ta „pajes“ list na namestnika državnega pravnikarja, g. dr. Sancina, češ, da niti konfiskovati ne zna, trdeč, da mu je obe izdaji od prošlega četrtka radi enega in istega odstavka zaplenil. Mi nismo poklicani potegovati se za namestnika državnega pravnikarja, ampak le približno to laž zato, ker „Corriere“ vedoč laže. Istina je, da je prvo izdajo zaplenil dr. Sancin, a drugo ne, tudi je bila druga izdaja za neko drugo vest konfiscirana, kar pa „Corriere“ zamolči ter tako vedé laže. Zaradi njegovih neprestanih lažij in ostudnega luiskanja na Slovane doletel je „Corriere“ mrzel curek iz Furlanije, kateri bi ga imel spametovati. Zadnje številke so mu namreč poslali mnogi furlanski naročniki nazaj z opombo, naj jim da polento, katere jim primanjkuje, namesto neprestanega luiskanja na Slovence, z katerimi žele živeti v miru. Ta opazka je krivonose pisarje lista trešila ob tla, da so se se-le po dolgem času zavedli in se je jeden obupno izrazil: „S tako živino, kakor so naši Furlani, ne bomo nikdar nič napravili!“

Občini Devin in Doberdob podaste zahvalo pravosodnemu ministerstvu in višjemu deželnemu sodišču Tržaškemu za pravični ukaz glede dvojezičnih napisov pri sodišču v Trzinu (Montaleone). Naj bi ju posnemale vse slovenske občine!

Občinski zastop v Trzinu je sklenil v seji dne 26. p. m. „svečan“ ugovor proti „slovenizaciji“ sodišče? Odposlal je ministerstvu pravosodja spomenico, v kateri protestuje proti dvojezičnim napisom!

Primorec, prvorojenec „Soče“, je pravi enfant terrible, kajti on izda klepetaje najvažnejše obiteljske tajne. Tako pove nam ta milijonek v svoji zadnji številki, da ima mama „Soča“ nad 300 naročnikov več nego jih je dobilo sedanje uredništvo l. 1889. Mi to prav radi verjamemo, kajti sedanja „Soča“ = „Nova Soča“, ta pa ni imela l. 1889, ko je bila ustanovljena, niti jednega naročnika ter ako jih ima sedaj 300 več, ima toraj logično sedanja „Soča“ 300 naročnikov.

Židovska infamija. Gorisko glasilo sinagoge in iredente je napadlo dne 27. okt. postanca grofa Alfreda Coroninija na infamen pobalski način, kojega je zmožna edino le čifutska brezdomovinska sodrga, koja piše in se zbira okolo ostudnega, še od pravih Italijanov zaničevanega obiskunega lista „Corriere di Gorizia“, kojega se sranujejo še celo njemu slični tržaški židovski listi. „Oslovo riganje ne pride do nebes“, tako pade tudi vse impertinentno obrekovanje zakotne čifutske klabuštre nazaj na njo. Rodovina grofov Coroninijev bila je v Gorici nastanjena in ugledna, ko od pisarjev „Corriere“ v Gorici se ni bilo ni sluha ni duha, akopram so morebiti potomci Egiptovskega podkralja kot njih vzor Tarnopoljski Rabbi Kno Bloch; grofi Coronini bili so v Gorici, ko so dedi pisarjev „Corriere“ bili še v Getu zapiti in so nosili na hrbtu in na klobuku prišto rumeno krpo; grofi Coronini bodo še v Gorici, ko bodo brezdomovinski pisarji „Corriere“ že davno odnesli pete v židovski koloniji v Braziliji ali pa v primorskim židom obljubljeni deželo onostran velike luže!

Nezaslišano. Iz Kojškega se nam poroča: Dne 29. oktobra pozvan je bil naš obče ljubljene dušni pastir k nevarno bolnemu sosedu v bližnjo vas; ko se je po polnoci vračal napadel ga je blizo Kojškega nesramen človek z nespodobnimi in nesramnimi psovkami, katere se studijo še navadnemu človeku. Ako je nesramen napadel svojega dušnega pastirja samovoljno ali pa je bil nahujšan po drugi osebi, obžalujejo ta dogodak vsi farani ter pričakujejo, da se dá zadoščenje pravicoljubnemu, čistemu, delavnemu in za blagor duš vnetemu dušnemu pastirju in da dobi napadovalec zaslužen kazni.

Deželno-brambovsko sodišče v Trstu. Ekspozitura deželno-brambovskega sodišča v Ljubljani se je premestila v Trst in se imenuje sedaj „C. kr. deželno-brambovsko sodišče v Trstu“. Pod to sodišče spadajo brambovski polk Tržaški št. 5. in 3. in 4. bataljon brambovskega polka Celovškega št. 4., kakor tudi orožniška deželna poveljništva št. 7. in 12.

Židovska morla. Vsi židovski listi ropajo kakor besni proti dvojezičnim napisom in pečatom pri sodnjah na Primorskem, pod roko pa ponujajo dvojezične štampilje. Tako razpošilja židovski gravér na Dunaju, Lewin, na vse sodnje na Primorskem okrožnico, v kateri ponuja, kakor poroča „Edinost“, svoje štampilje iz kavčuka in pečate iz kovine, naglašaje še posebno: „Infolge bevorstehender Einführung von zweisprachigen Stempelungen bei den dortigen löbl. k. k. Bezirksgerichten....“ Kaj ti žilje niso dosledni in značajni, ker se dosledno drže načela in se dosledno ravnaajo po njem, da politično načelo se mora umikati — gšeftu.

Novi zavitki. C. k. erar je stavil v promet nove turske zavitke (cigarette) pod znakom „En A'la“, „A A'la“, „Yaká“ in „Gju-

bek“. Prodajajo se ti zavitki v tabakarnah specialitet v omotih po 100 in po 25 komadov.

Konjak od grofa Gize Esterhazyja. V ponedeljek prijeli smo anonimno pismo z poštnim pečatom Tolmin, v katerem se nam grozi, da se nam bode po gorjansko posvetilo, ako ne pustimo „Soče“ in vjenega urednika pri miru. „Kaj imate vi sleve z „Sočo“ opraviti“, glasi se eden najblazjih stavkov v tem „banditskem pismu“. „Ker „Soča“ je čislana in upoštevana v najvišjih krogih o čemur se morete prepričati iz št. 43., v kateri naznanja grof Esterhazy svoj konjak“. Vse druge budalosti anonimnega pisarja pustimo na stran ter odgovorimo le na ta stavek sledeče: Enak oglas došel je tudi nam, a mi smo ga zavrnili, ker ne sprejemamo židovskih oglasov. Grof Esterhazy ima z omenjenim oglasom toliko opraviti, kakor tolminski zaštitnik „Soče“ z papežem, ali pa še manje. Ker naš tolminski „prijatelj“ ne pozna židovskih oglasov, mu povemo, da ima št. 43. „Soče“ na zadnji strani nič manj, ko o sem oglasov pristnih Židov, a med njimi jednega, katerega vrstiti je v Avstriji zabranjeno.

Šola za rokodelce. Dne 6. novembra odpre se pri trgovski in pomorski akademiji v Trstu posebna rokodelska šola za mehanike in ladjotesalce. Delavci, ki hočejo obiskavati ta tečaj, prijavi naj se pri ravnateljstvu akademije, Piazza Lipsia št. 1, kjer se dobijo vsa potrebna pojasnila.

Zakaj ne bi ustregli ljubim Italijanom?! „Edinost“ piše: Italijanska gospoda po Istri protestujejo proti dvojezičnim napisom pri sodiščih, a dogodki v Kopru nam pričajo, da ne more samo slovenskih napisov, ampak tudi slovenske dijake, profesorje, uradnike, trgovce in kmete. Očividno ne sopejo radi jeden in isti vzdih skupno se Slovani in izvestno goje željo, da se ti drug drugemu toli nasprotni elementi ločijo tudi krajno. Gospoda bi hoteli biti lepo med seboj in mi jim ne stejemo v zlo te želje. Nasprotno, mi bi želeli, da se jim izpolni prejšnji prejšnji! Pri tem nam je v posebno zadoščenje, da so tudi drugi zaresnik krogi za to, da ustrežemo našim ljubim Italijanom. V ta namen hočejo dotični krogi zastaviti svoje sile po nastopnem načrtu: a) Učiteljske in preseliti iz Kopra v Trst ali v Gorico. b) Ker je sodni okraj koperski itak prevelik, zasnovati je novo sodišče v Dolini za občino Dolinsko in sosednje vasi. c) Katastralne občine Piran, Izola, Milje in Koper bi sestavljale laško okrajno sodišče v Kopru. d) Za ostatek slovenskega prebivalstva na Kopersčini in Piransčini ustvariti je novo okrajno sodišče na Pomjansčini. e) Okrožno sodišče v Rovinju je prenesti v Pulj. okrajni sodišči v Rovinju in Vounjanu pa je odpraviti ter zasnovati potem novo italijansko sodišče v Balah za katastralne občine Rovinj, Vodujan in Bale. v Kaufanaru ali Sanvicentu pa novo sodišče za hrvatsko prebivalstvo na Rovinjščini in Vodujanščini. Po tem načrtu bi bilo ustrezno vsem Slovonom in Italijanom: ni bi imeli svoja sodišča, njim pa ne bi trebalo gledati dvojezičnih napisov ter prihajati v dotiko z barbarskimi Hrvati. Konec bi bilo protestom in izgredom za vedno. Torej zakaj ne bi ustregli našim ljubim Italijanom?! Torej, gospoda italijanska, na delo! Računati smete na vsa naša pomoč!

Dobra služba. Razpisano je mesto voditelja italijanskega oddelka deželne kmetijske šole v Gorici. Kdor bode tako srečen, da mu laški zaščitniki podelijo to službo, dobival bo 1200 gl. plače na leto, bode imel pristo stanovanje in po vrhu še 300 gl. nagrade za vodstvo šole.

Novo poštno — brzovjavno poslopje v Trstu se je minolo nedeljo slovesno otvorilo in izročilo prometu. Zgradba je arhitektonsko zares dovršena, impozantna po svoji vanjščini, luksuriозна v notranjščini; posebno krasen je atrij, v katerem stoji cesarja divni kip. Urejena je vsa zgradba jako umešno in popolnoma primerno potrebam občinstva. Obžalovati se mora samo to, da slovenski jezik ni našel prostora v in na njej ter se je moral na svojih domačih tleh umakniti tujemu narečju. Zaman išče tu slovenskega napisa, pravi „Edinost“, od vseh strani blišče in leskečeje se le italijanski in nemški napisi in to pod kipom onega, ki z očetovsko ljubezljivo ljubi in štiti z jednako ljubezljivo vse narode... Slovesne otvoritve udeležili so se skoraj izključno le c. kr. uradniki in zastopniki vojaških oblastnij; tržaško občinstvo in mestni uradi pokazali so svojo znano apatijo proti vsemu, karkoli se označi z c. kr., tudi o tej priliki s tem, da so slavnost ignorirali. Od mestnih svetovalcev večine udeležili se je slavnosti le dr. Dompieri in še ta kot zasebnik. Drugi svetovalci so bili najprej v Kopru pri shodu istrskih županov, kjer so skovali kak drugi naklep proti dvojezičnim napisom. Povabljeni goste je vsprejemal sekcijski načelnik trgovskega ministerstva v imenu ministra Wurmblanda. Slavnosti primeren nagovor je izustil sekcijski načelnik, izročivši zgradbo poštnemu ravnateljstvu vitezmu Pokornju in zaključivši svoj govor s trikratnim „živio“—klicem na naš Nj. Vel. cesarja. Ravnatelj se je primerno zahvalil, zaključivši svoj govor z „živio“—klicem na ministra grofa Wurmblanda. S tem je končala ocljejna slavnost in potem

so si vsi gostje ogledali impozantno, prekrasno zgradbo. V torek preselili so se glavni uradi za pošto, brzovjav in telefon v novo zgradbo.

Avita coltura. V nedeljo zvečer imel je Tržaški „Sokol“, kakor poroča „Edinost“, prvo plesno vajo. Okolu osme ure nalezela sta dva naša fanta pred telovadnico na tri laške pouličnjake, kateri so kričali: „Fora i sciavi, fora „Tržaški Sokol“, abasso la tabella! To začuvši naši fantje niso mogli drugače, nego da se odločno reagovali proti takemu žaljenju Prihitevsi stražarji odveli so izzivalce na redarstveno postajo v via Chiozza. Tjakaj so prisli trije naši telovadci, ki so slučajno videli ves prizor in so ves dogodek pojasnili dotičnemu uradniku z dotikom, da morejo svoje izpovedbe potrditi s prisego. V istem trenutku je došel jeden stražar se službeno prijavo, da je tudi blizo stoječi prodajalec kostonja čul izzivanja. Poslali so tudi po tega poslednjega, ki je v polnem obsegu potrdil izpovedbe naših telovadcev. Ko je bila stvar pojasnjena in dognana na vse strani, odveli so razgrajalce v zapor, kjer jim bode prilika premišljevati o tem, da avstrijski zakoni štetiijo vse narodnosti tudi pri nas v Trstu, kajti ne dvomimo, da kompetentne oblasti pojasnijo stališče tem junakom. — Tudi v Gorici so prišle zopet v navado psovke „mostro di sciaf“, katerih se nekoliko časa ni slišalo. Kdo je to zagrešil?

Pri dopolnilni volitvi v deželni zbor Kranjski za Postojnski in Logaški okraj, ki se je vršila v torek, je voljen kandidat „Slovenskega društva“, g. Fran Arko, posestnik v Postojni. Oddanih je bilo vseh glasov 107, izmed katerih je dobil g. Arko 69, a 38 nasprotni kandidat g. Fr. Modic. Pri lanski volitvi dobil je pokojni Kraigher le 59 glasov, a g. Modic 43.

Nesreča na železnici. Na progi južne železnice St. Peter Reka je povozil v tunelu pri Kilovčah čuvaja stažnice št. 7 Frana Kahne-ta petek ponoči vlak in ga poškodoval tako, da je Kahne umrl proti jutru.

Statistika gleda na Celjsko gimnazijo. Po uradnem štetju je na Štirskem, Koroškem, Kranjskem in Primorskem 1.145.794 Nemcev, 1.174.942 Slovencev, 295.408 Italijanov in 141.901 Hrvatov. Nemci imajo 14 gimnazij in 8 realk, Italijani 2 gimnazij in 1 realko; Slovenci pa imajo dve mešani gimnaziji in 1 mešano realko. Hrvati nimajo pa nič! V teh deželah se učni na gimnazijah 2729 čencev slovenskih, na realkah pa je 1222 čencev nemških in le 280 učencev slovenskih. O tem, koliko se po krivem prištevava mnogo slovenskih učencev k nemški narodnosti, niti ne govorimo.

Vojaški begun. V Vidmu se je izročil laškemu redarstvu neki Peter Ongaro iz Gorice, ki je pobegnil od tukajšnjega 74. brambovskega batalijona.

Smrt na ženitovanju. Na Vranskem je zadela 22 m. pri gostiji ženinovo mater, zdravo in veselo prepevajočo s kupico vinom v roki, nakrat srčna kap; zgrudila se je in v kratkem umrla. Nevestinega očeta pa so še le pred sedmimi dnevi pred poroko pokopali.

Različne vesti.

Ruski car se toliko bolje počuti, da mu je ravnatelj ministerstva vnanjih del knez Obolonski mogel poročati o mejnarnodem položaju in o važnih dogodbah zadnjih tednev.

Električna razsvetljava v Zagrebu. Zagrebška plinarna se pogaja z vodstvom narodnega gledališča v Zagrebu, da ustanovi električno centralo, ki bi v prvi vrsti dajala električno luč novemu gledališču. Stroji bi bili plinovni motorji. Za slučaj, da se ne ponovi pogodba, ki poteče l. 1900., bi mestna občina odkupila električno centralo od plinove tovarne. Občinski zastop utegne vzprejeti ta predlog.

Novo gledališče v Zagrebu. Zgradba novega gledališča v Zagrebu je dospela do strehe. Zdaj se bode poslopje še pokrilo, potem pa se delo ustavi do spomladi.

Zjednujenje cerkva. Te dni sta dospela v Rim melhiški patriarh Jusuf in sirsko-katoliški patriarh Belman Benui, da prisostvujeta konferenciji pod predsedstvom papeža Leva XIII., katere je bil sklical sv. Oče v ta namen, da bi se odcepljene vstočne cerkve zjednile s katoliško.

Štiridesetletnico kot škof je praznoval te dni v Belemgradu srbski metropolit Mihajlo. Došlo mu je od vseh stranij brez števila čestitk.

Novo srbsko ministerstvo. Ministerstvo Nikolajević je odstopilo. Kralj ni ugodil zahtevam Nikolajevićem in naročil staremu Nikoli Hristiću, naj sestavi novo ministerstvo. Hristić je prevzel predsedstvo in notranja dela, Milan Bogičević unanja dela, Vukašin Petrović finance, Lozanić trgovino, general Zdravković javne zgradbe, general Pavlović vojsko, Mika Gjorgjević pravosodje in časno uk. Za učnega ministra je določen prof. Klerić. Novi so v tem ministerstvu le Hristić, Klerić Bogičević in Gjorgjević. Hristić je znan kot krvolocen tiran, Bogičević je kraljevorođnik in Milanov posebni prijatelj, ni torej dvoma, da obnovi konvencijo z

Avstrijo, če še ni obnovljena. Zanimivo je, da je prišel v ministerstvo tudi Mika Gjorgjević. Ta je namreč pristaš radikalne stranke, a seveda jako zmeren pristaš. Kot poslanik v Parizu ga je neki anarhist zabodel in nevarno ranil. Gjorgjević je svak bivšega radikalnega podpredsednika narodni skupščini Katiča in je v ministerstvo vstopil baje po dogovoru s Pasidom in da bo prvo, kar bo odredil, to, da ustavi pravdo proti Čebincu in sozatožencem.

O profesorju Saharjinu, čegar ime se poslednji čas toliko imenuje ob boleznirusskega carja, se poroča, da k njemu romajo v Moskvo bolniki iz vse Rusije. Profesor Saharjin je majhen, bolehen, čemerikav in jako nervozen. Vsled neke operacije ima jedno nogo krajšo in šepa. Za vizio se mu povprečno plačuje po 100 rubljev, ta honorar pa zasluži vestno. Ostaja po več ur pri bolniku in ga natančno preiskuje, mej tem pa zamisljeno hodi po sobi in zoblje bonbone, ki mu jih nastavijo po mizah, poznavši njegova slast zanje. Mož, ki je bil pred 40. leti siromask dečko, je danes večkratni milijonar. Jedinu njegova hči je soproga bivšega njegovega asistenta. Predno je Saharjin dovolil, da ga hči vzame, je natanko preiskal snubčevu zdravje.

Shod nemških zaupnih mož moravskih. V nedeljo so se v Brnu sešli nemški zaupni možje iz Morave na shod, kateremu je predsedoval posr. dr. Weeber. V svojem govoru o političnem položaju je posl. Weeber priporočal, naj se Nemci držé koalicije, dokler je to v interesu države in nemškega naroda v Avstriji. Shod mu je pritr dil, vzprejel resolucijo glede solidarnega postopanja vseh nemških strank in glede razširjenja volilne pravice, ter končno pozval nemške državne poslance, naj glasujejo zoper ustanovitev nemško-slovenske gimnazijev Celju.

Madjarska sloboda. Madjari proganjajo rumunske liste na vsak mogoč način in brez prestanka. Večina časopisov, ki izhajajo v Rumuniji, ne smejo čez mejo. Tako se je vzel pešni debit zopet štirim rumunskim časnikom in jednemu koledarju. Ta madjarska liberalnost pa gotovo ne bode udusila opravičenege odpora Rumunov proti madjarskemu nasilstvu.

Madjarjenje. Ogerska vlada namerja uzakoniti načrt, vsled katerega bi bilo nemadjarskim šolam sprejemati denarno podporo od zunaj le s privoljenjem vlade. Ta namera se je izvestno porodila v madjarskih glavalih iz dejstva, da so ogerski Rumunci dobivali podpore za šole in cerkve od romunske lige; novi zakon bi pa zadel ne le Romunce, ampak tudi občni nemški Berolinski Schulverein in tudi nemško vlado, ki odločujejo velike vsote za Nemce obel polovinu našega cesarstva. Sicer pa je to nov korak k madjarjenju drugih narodnosti.

Poljska omladina. Reseda „omladina“ je postala zadnji čas popularna. Zdjaj so tako omladinsko zaroto zasledili tudi v Gališki in je v Tarnopolu policija zaprla nekaj učiteljsčnikov in učiteljskih pripravnikov. Takrat se je začela velika preiskava, vsled katere je zadnje dni policija zaprla v raznih mestih zopet nad dvajset dijakov in tudi nekaj vojakov. Podpredsednik dež. šolskega sveta gališkega dr. Bobrzinski je odpotoval v Trnopol, da preišče vso stvar.

Kossuth. Lajoša Kossuth sin Franc se je stalno nastanil v Budimpešti. Dobil je mesto ravnatelja nekega industrialnega podjetja. Pri zadnjih demonstracijah o Kossuthovem pogrebu je hotel Frau Kossuth nekaj rogoviliti, a vlada, boječ se posledic, ga je takrat srečno odpravila. Koj pri svojem prihodu je priznal sedanje državopravno razmerje, vzlic temu pa ni misliti, da bi ne začel baviti se s politikom v smislu, tem besedam nasprotnim.

Križa na Nemškem. V petek sta odstopila nemški kancelar grof Caprivi in pruski ministerski predsednik grof Eulenburg. Uzrok krizi je precej zamotan. Eulenburg je cesarju že pred meseci prigovarjal, naj začne odločen boj zoper socialiste in demokrate in sicer z izrednimi pripomočki. Cesar je bil pripravljen to storiti, a Caprivi se je ustavljal. Vsled tega se je mej Cazrivijem in mej Eulenburgom nasprotstvo časoma tako poostriilo, da je prešlo v časopisje. Časnikarski boj je kazal da je nasprotstvo nepremestno. Oba sta podala ostavki in cesar ju je vzprejel, tem rajši, ker želi zopet v jedni osebi združiti mesti drž. kancelarja in pruskega ministerskega predsednika. Na ti mesti je cesar postavil 75 let starega kneza Hohenlohe, onemoglega starčka, ki bo seveda le marijoneta. Cesar Viljem bo sam svoj kancelar. Odstopivši Eulenburg je bil tudi pruski minister notranjih del. Na to mesto je cesar postavil bivšega policijskega ravnatelja v Frankobrodu, Köllerja, skušenega v boju s socialisti. Ta bi imel izvršiti nove zakone proti socialistom. Socialisti gledajo bodočnosti brez strahu v oči. Zaključili so svoj shod v Frankobrodu z izjavo, da se ne boje nikogar in da bodo srečno prebili najnovejši kurs, kakor so prebili kurs Bismarkov in Caprivijev.

O Židih na Ogerskem piše madjarski svečenic v „Grenzboten“ med drugim: Ogerska je Židom objubljena dežela, je židovski eldorado. Židovski veleposestnik in plemič sta se takó povzdignila, da stare rodbine

magnatske in cerkveni dostojanstveniki morajo se umikati pred njimi. Žid se šopiri po Hegyalji, kjer uničuje vinogradarja in trgovca z vinom, v Karpatih, kjer hlapčunjeje Slovaki in Malorusi s pomočjo zganja, drugod je vzal davnim posestnikom volilno pravo po komitatih; v palačah Budapeštanskih žid regljuje finančne ogerške; v uredništvih ogerških je samooblastni gospod in vodi politiko domačo in zunanjo. Ima v rokah vso politiko, trgovino, kmetijstvo, tisk, literaturo. Danes uže ne priznava. Žid kristijana za ravnopravnega . . ."

Žid v Bolgariji. Kakó velik vpliv ima židovstvo na Bolgarskem, razvidno je tudi iz tega, da imajo Bolgari svoj poseben antisemitski list, z imenom „Bolgarsko brez Židov“. Ta list priobčuje članke, ki ne ugajajo ne Židom ne Madjarom. Obratno se h Koburžanu, prosil ga, naj bi se znebil židovščine in stambulovščine, vlada pa naj bi bila slovanska in rusofilska, ne pa filosemitska.

Proti Židom! Iz Berna (v Švici) poročajo, da hočejo po inicijativi naroda in ustavni poti izključiti žide iz vseh javnih uradov in častniških mest. V ta namen hočejo nabrati 50.000 podpisov. Srečna Svica!

Lepa globa. Neka židovska tvidka na Reki, trgujoča z vinom, obsojena je na 55.000 gld. denarne globe, ker je bila vti hotapila ogromne množine vina.

Slavoloki iz kruha. Jako dobro in praktično misel so imeli nedavno meščani v Leeds-u na Angleškem, ko jih je posetil vojvoda Jorški s svojo soprogo. Sklenili so narediti neobhodno potrebne slavoloke — iz kruha. In res so bili kmalu postavljeni trije krazni slavoloki, okoli stajala iz lesa in železa so bili izdelani iz kruha, to je iz kakih 6000 hlebov. Ko je vojvoda odšel, so mestni reveži pojedli slavoloke in je ostalo le drobno stojalo. Tako je modri magistrat prav dobro spojil „dulce cum utili“.

Koliko je stala najdba Amerike? Z ozirom na ogromne svote, katere se daudanes trošijo za preiskovalne ekspedicije, priobčil je nek Genoveški list na temelju ohranjenih avtentičnih spisov, koliko se je potrošilo za odkritje Amerike. Krištof Kolumb imel je na leto 1600 lir plače, kapitana njegovih ladij imela sta po 900 lir na leto, mornarji pa so dobivali po 12 lir 25 čts. na mesec. Oboroženje ekspedicije stalo je okolo 14.000 lir, vsega skupaj je stala najdba Amerike samo 36.000 lir ali 14.400 forintov.

Narodno gospodarstvo.

Vipavska železnica. Poslanec dr. Ferjančić izročil je državnemu zboru petico Vipavskih občin in zadrug za železnico Gorica-Ajdovščina-Postojna.

Vinska drozga. Zadnja „Soča“ se je razkoračila v meter dolgem dopisu iz Dornberga zoper našo vest o petijoti. Ali ta dopis šepa pri zaključnem stavku: (Sleda podpisi županstva in mnogih drugih Dornberžanov.) Zakaj pa ti „mnogi drugi Dornberžani“ niso tudi pustili natisniti svojih spoštovanih imen, da bi jih poznali? — Sicer pa celi dolgi dopis govori prej o vsem drugem, kakor o naši trditvi, katero v ničem ne pobije. Mi smo že prijeli mnogo pisemenih in ustmenih priznanj za našo odločnost, da smo segli v sršenovo gnezdo. Osebnost je došlo nam se zahvaliti gotovo več pristnih Dornberžanov, kakor jih je podpisalo dopis v „Soči“, ne gledé na priznanja, katera smo dobili od krčmarjev iz Primorskega in Kranjskega. Sploh pa dopis v „Soči“ diše cel po uredništvu in ako ga ni sam urednik ali pa kateri njegovih somišljenikov pisal, je on takó na stilizacijo kakor na vsebino in izraze močno upljal. Gospodje, ki nam po vseh vaših poteh žugate z tožbo, le naprej, mi smo pripravljani! Kar smo pisali, bomo tudi zastopali in sicer tako zastopali, da bode marsikomu neprijetno. Zadnji trenutek se nam poroča, da napravljajo nekogi Dornberžani za današnje „Slogo“ ogromno gromado, pravcati antodafé. Priporočamo vam, kupite se sod spirita, do bo bolje gorelo!

Furlansko izseljevanje. Glasilo goriške sinagoge javlja, da so se kmeti iz okraja Tržiškega in iz Furlanije letos zopet v večjem številu začeli seliti v Ameriko. A kdo je kriv izseljevanju? Nesrečno „kolonstvo“!

Izvažanje italijanskega vina je bilo pretekli mesec jako živahno. Skoro ves pridelek v Siciliji in v Apuliji se je prodal. Sicilsko vino so pokupili Ogrji, Apuljsko pa večinoma avstrijski kupci. Cene so dvakrat, v nekaterih krajih celo trikrat višje nego lansko leto.

Izseljevanje. V južno Ameriko se je lansko leto izselilo iz naše države 3060 oseb. Mnogim pa se godi tam tako slabo, da bi radi prišli nazaj, ko bi le imeli za to potrebnih sredstev.

Zakon o posredovalnih uradih mej delavci in delodajalci je vlada predložila državnemu zboru. Posebne take urade že imajo v drugih državah.

Koliko se užigalnice potroši na leto. V Evropi vsak človek povprek porabi 7 užigalnic na dan. Po sedanjem številu prebivalstva se porabi torej na dan 2 milijardi

užigalnic ali na leto 730 milijard. 6000 užigalnic gre na jeden kilogram. Treba je torej 109.5 milijonov kilogramov ali 40.000 kubičnih metrov lesa za užigalnice, ki se porabijo v jednom letu. Fosforja se zanje porabi do 210.000 kilogramov. Če izračunamo vrednost lesa, fosforja in dela, se pokaže, se da v Evropi najmanj 147 milijonov izda na leto za užigalnice.

Kravam mlekaricam ne smeš dajati grahove slame, pa tudi ne mnogo ječmeneve. Ravno tako za take krave ni na debelo zmlat bob, grah ali pa grašica. Dobra krma za krave mlekarice so pšenični otrobi, posejano pa na debelo zmlat oves.

Kako se naredi platno nepremočljivo. Vzame se v jednaci množinah galuna in svinčenega sladkorja in oboje dobro zmeša in stopi v gorki vodi. V to raztopljino se prilije primerno množino gorke vode in vanjo dene platno 24 ur.

Lisnica.

Gosp. F. P. Dunaj: Mi smo vam pošiljali redno list, a zadnje številke so se nam vrnile z opazko: abgereist. Poslali smo vrnjene broje.

Krašovec: Ako Vi in Vaši pristaši nečete več pošiljati primose za „Slogine“ zavode na uredništvo „Soče“, da se nje urednik ne bo mogel več šopiriti z tujim perjem, pošiljajte je pod naslovom „Predsedništvo političnega društva „Sloga“. Mi se v to zadevo nočemo mešati, saj poznate razmere, zaradi tega smo vam tudi vrnili poštno nakaznico.

Dom i Sviet. Satržaj 20. broja: Štice: Sin ubojice. Iz ličkoga života: piše Ivan Josipov Šarić — Biela gospa s Trsat-gradu, lištorečki roman. Talijanski napisao Petar Degan preveo A. Mandel-Bademir (Nastavak — Što dalje, to bolje. Šala N. Lejkina; prevod s ruskoga — Gilje je milijunar? Kriminalni roman Eugena Chavreita. Preveo A. Svilanić (Nastavak) — Spahijina osveta. Napisao Mr. Le Fustec. Preveo R. L. — Produljenje života. Napisao Dr. K. R. — Na život i smrt. Kalifornijska pripoviest. Napisao dr. E. Richter. Preveo A. S. — Hipnotizovan. Pravela gradacka Hrvatice — Pjanić. Šaljiva ertica N. Lejkina; prevod s ruskoga — Izprošena. Pripovieda Alfred barun Maldini. — Opisi slika — Slike: † Ilija Gutša — Podkralj Li Hung Čung, zapovjednik kineske vojske — Napadaj japanskoga par broda „Nauica“ na kineski parobrod „Košing“ — Kastav u Istri (trg) — Bugarska kujejinja Marija sa sračičem Borisom — Utrka među biciklistom Fišerom i jahačem Cudym — Kastav u Istri (južna strana) — Soba, u kojoj je umro grof Pariški u Stowe House u Englezkoj — † Prof. Hermann pl. Helmholtz — Pariški grof, pretendent na francosko prijestolje — Veliki sunski požar u Saveznih državah u sjevernoj Americi — Sprovod parizkoga grofa. (Prolaz kroz perivoj Weybrigde poslje crkvenog obrada) — Vojvoda Orleanski (sin parizkoga grofa) — Surt španjolskoga borca sa bikovi — Sraz željeznica u Appillyn u Francuskoj — Stanovnici skaču iz drugog sprata goreće kuće u Berlinu u plahu — Moda — Listak: 1. Osobne vesti. 2. Kronika. 3. Umrl i nesreće. 4. Književnost i umjetnost. 5. Kazalište i glasha 6. Vojničke vesti. 7. Naravnoznanje 8. Zdravstvo. 9. Trgovina i promet. 10. Poljodjelstvo i kućanstvo. 11. Svaštice.

Izdajatelj in odgovorni urednik A. m. Obizzi. Tisk „Prve slov. tiskarne“ A. m. Obizzija v Gorici.

Oznanilo.

Udano podpisana si dovoljuje ujudno naznaniiti slavnemu občinstvu, da je te dni prevzela staroznano gostilno.

„Al buon Furlan“

v ulici Ascoli št. 8.

Točila bode izvrstna bela briska in črna furlanska vina. Istotako bo skrbelo za dobro postrežbo in vsakovrstna jedila.

Ker je podpisana bila več let za kuharico v gostilno „Al tre Amici“, ki je bila tedaj jako na glasu za dobra jedila, nada se, da jo bode sl. občinstvo v njenih postarih mnogobrojno obiskalo.

Spoštovanjem
Terezija Culot,
krčmarica.

Anton Bortolotti,

kamnosek,

v Gorici ulica Treh Kraljev št. 8,

ima veliko zalogo

nagrobnih kamenov,

mrtvaških spomenikov in žar.

Izdelovalnica v kamenu in marmorju.

Naročbe se izvršijo

točno in po nizki ceni.

H. RIESSNER

v Raštelju h. št. 26

(poleg lekarne Pontonijeve.)

Priporoča se za izdelovanje vseh umetnih cvetlic.

Ima tudi v zalogi nagrobne vence, mrliške obleke, čevlje, rakve (truge), voščene sveče, itd. itd.

Popravljajo se nagrobni venci iz umetnih cvetlic in biserjev.

Vse po nizkih cenah!

Naznanilo.

Udano podpisani si dovoljuje ujudno naznaniiti č. gg. odjemnikom in drugim, da sem odprl v

Gosposki ulici št. 9,

dne 8. oktobra

prodajalnica voščenih sveč,
medenega in družega peciva
vse lastnega izdelka,

kakor tudi medu, vosaka in družega v to stroko spadajočega blaga.

Naročila sem z istim dnem začel sprejemati in izvrševati tudi v mestu, v moji prodajalnici.

Srečno zahvaljuje se vsim č. gg. odjemnikom za dosedanje zaupanje priporočam se za nadaljno naklonjenost.

Prizadeval si bodem na vso moč, tudi nadalje povoljno vstrežati.

Z veleštovanjem

J. Kopač,

svečar.

Mél v satovju in rumen vosak kupujem v vsaki množini po tekočih cenah.

ANDREJ ČERMELJ

na Korenju št. 10

ima prodajalnico jestvilnega blaga,

postreže po ceni in dobro.

Slovenski rojaki ne pozabite njega in obiščite ga, ko kaj rabite!

„Agrarner Tagblatt“

glasilo za politiko in gospodarstvo,

izhaja

9. leto v Zagrebu,

je jako razširjen, o vseh jugoslovanskih zadevah

dobro poučen in v čisto

slovanskem duhu uredovan list.

Priporoča se za naročbo, kakor tudi za oglaševanja, posebno

vino - in sadjerejcem.

Številke na poskušnjo se na zahtevo pošljejo brezplačno.

„Agrarner Tagblatt“

stane:

Za celo leto . . . 18 gl.

„ pol leta . . . 9 „

„ četrt leta . . . 4 „ 50 kr.

na mesec . . . 1 „ 50 kr.

Oglasi po jako nizki ceni.

Odlikovana

livarna za zvonove

Franc Broili

GORICA-VIDEM

Zalagatelj

zavarovalnega društva

Unio - Catholica

na Dunaju.

Prevzema koje si bodi livanje in prelivanje zvonov vsakojake težine in uglasbe. Jamči za popolno izvršitev dela proti cenam zelo nizkim, da se ni bati tekmovanja. Sprejema plačila na letne obroke na ugajanje dobavljavcev. Prvi vplačilni obrok, se ne vroči, dokler niso bili novi zvonovi preskušani, popolnoma utrani in najdeni, da se ujemajo harmonično, da so glasni in razlegajoči.